

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Skogsstyrelsen

551 83 Jönköping

Uppdrag till Skogsstyrelsen att ta fram förslag till förordningsbestämmelser om samråd och besluta en vägledning

Regeringens beslut

Regeringen ger Skogsstyrelsen i uppdrag att i enlighet med vad som anges under Närmare beskrivning av uppdraget, dels ta fram förslag till förordningsbestämmelser som tydliggör vilka skogsbruksåtgärder enligt skogsvårdslagen (1979:429) som ska anmälas för samråd enligt miljöbalken, dels besluta en skriftlig vägledning som syftar till att skapa tydliga förutsättningar för markägare och andra verksamhetsutövare att följa regelverket.

Skogsstyrelsen ska när uppdraget utförs inhämta synpunkter från Naturvårdsverket och vid behov från andra berörda myndigheter och aktörer.

Närmare beskrivning av uppdraget

Förslag till förordningsbestämmelser

Skogsstyrelsen ska föreslå förordningsbestämmelser som anger vilka skogsbruksåtgärder ska anmälas till Skogsstyrelsen för samråd enligt miljöbalken och vilka uppgifter som en sådan anmälan ska innehålla. Skogsstyrelsen ska även analysera om det är lämpligt med andra förordningsbestämmelser som avser anmälan om samråd och vid behov lämna ytterligare förslag på förordningsbestämmelser, t.ex. om hur ärenden som rör anmälan om samråd ska handläggas.

Samrådspliktiga skogsbruksåtgärder kan exempelvis vara sådana som planeras att vidtas i vissa naturtyper eller naturområden och som beskrivs på ett generellt sätt, eller en viss angiven typ av skogsbruksåtgärd. Förslaget till

förordningsbestämmelser ska tillsammans med Skogsstyrelsens vägledning och övrig lagstiftning bland annat säkerställa att artskyddet och annan tillämplig EU-rätt följs. I syfte att göra det överblickbart när skogsbruksåtgärder är samrådspliktiga enligt miljöbalken bör Skogsstyrelsen sträva efter att föreslå bestämmelser med generella, objektiva och kontrollerbara kriterier som fångar upp skogsbruksåtgärder som bedöms kunna väsentligt ändra naturmiljön. Eftersom bestämmelserna kommer att vara straffsanktionerade behöver de utformas så att de möjliggör för markägare att på egen hand avgöra när en anmälan för samråd enligt miljöbalken krävs samtidigt som de ger förutsättningar för effektiv uppföljning och tillsyn.

I uppdraget ingår att ta ställning till om bestämmelserna bör införas i en befintlig förordning eller om det finns behov av att en ny förordning beslutas. Om det bedöms finnas behov av en ny förordning bör skälen för det ställningstagandet framgå av redovisningen liksom övriga skäl för förslagen.

Förordningsförslagen ska åtföljas av en konsekvensutredning enligt förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar. Konsekvensutredningen ska innehålla en bedömning av förslagens påverkan på uppfyllelsen av miljökvalitetsmålet Levande skogar.

Vägledning

Som komplement till förordningsbestämmelserna ska Skogsstyrelsen, efter att bestämmelserna har beslutats, besluta en utförlig vägledning. Syftet är att skapa tydlighet för markägarna och ytterligare förbättra förutsättningarna för dessa att följa regelverket och för Sverige att uppfylla sina EU-rättsliga och övriga internationella åtaganden. Vägledningen bör även beskriva hur markägarna genom planering och hänsyn till naturvården kan förebygga att skogsbruksåtgärder utförs i strid med relevant lagstiftning.

Analys

I uppdraget ingår att analysera i vilka situationer skogsbruksåtgärder bör anmälas till tillsynsmyndigheten innan de får vidtas, bl.a. för att säkerställa att tillämplig EU-rätt uppfylls. Skogsstyrelsen ska utöver detta analysera myndighetens samlade tillsynsarbete, samt bedöma i vilken utsträckning det bidrar till att uppfylla EU-rättsliga krav på tillsyn. Resultatet av analyserna ska framgå av redovisningen.

Redovisning

Skogsstyrelsen ska löpande informera Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) om hur arbetet med uppdraget fortskrider.

Skogsstyrelsens ska senast den 30 november 2026 redovisa uppdraget i den del det avser att ta fram förslag till förordningsbestämmelser till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet). Redovisningen ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Skälen för regeringens beslut

Parallellt med skogsvårdslagen och kulturmiljölagen (1988:950) gäller miljöbalkens bestämmelser för skogsbruksåtgärder. Miljöbalken ska tillämpas bl.a. så att värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras. Enligt 12 kap. 6 b § miljöbalken, som träder i kraft den dag som regeringen bestämmer, ska samrådsskyldigheten i 12 kap. 6 § första stycket miljöbalken gälla för skogsbruksåtgärder enligt skogsvårdslagen endast i de fall regeringen bestämmer det i föreskrifter. I 12 kap. 6 c § miljöbalken finns ett bemyndigande för regeringen att meddela föreskrifter om vilka skogsbruksåtgärder enligt skogsvårdslagen som ska anmälas för sådant samråd och vilka uppgifter en sådan anmälan ska innehålla.

Bemyndigandet träder i kraft den 1 januari 2027. Enligt propositionen Ett tydligt regelverk för aktivt skogsbruk (prop. 2025/26:242) bör det i en förordning tydliggöras i vilka fall skogsbruksåtgärder bedöms kunna väsentligt ändra naturmiljön och därför ska omfattas av krav på samråd (s. 26). Enligt samma proposition avser regeringen att uppdra åt Skogsstyrelsen att utarbeta dels ett förslag till en generell förordning som ska säkerställa att tillämplig EU-rätt omfattas, dels en vägledning som skapar förutsättningar för markägaren att följa regelverket (s. 27).

I den nämnda propositionen bedömer regeringen också att ett åtskiljande av en underrättelse om avverkning enligt 14 § skogsvårdslagen och en anmälan om samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken kan klargöra skillnaderna mellan dessa förfaranden och förbättra tillsynen samtidigt som Skogsstyrelsens administration av avverkningsärenden kan förenklas och minska (s. 25). Regeringen konstaterar därför att en underrättelse om skogsbruksåtgärder enligt skogsvårdslagen inte längre bör anses utgöra en anmälan för samråd enligt miljöbalken (s. 22 och 25).

Samrådsreglerna har en viktig funktion, bl.a. i arbetet med att bevara natur- och kulturmiljövärden i landskapet och för att säkerställa att planerade skogsbruksåtgärder uppfyller Sveriges EU-rättsliga och internationella åtaganden, såsom rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitat-direktivet), Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (fågeldirektivet) samt Europaparlamentets och rådets direktiv 2018/2001 av den 11 december 2018 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (förnybart-direktivet), även om EU-rätten inte kräver exakt den utformning av samrådsreglerna som finns i Sverige.

Syftet med att reglera vilka skogsbruksåtgärder enligt skogsvårdslagen som måste anmälas för samråd är att det ska finnas ändamålsenliga och överblickbara bestämmelser om när samråd krävs för att kunna säkerställa en effektiv tillsyn av skogsbruksåtgärder, inte minst i enlighet med Sveriges EU-rättsliga och andra internationella åtaganden. Överträdelser av föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 12 kap. 6 c § om att en verksamhet eller åtgärd ska anmälas för samråd kommer fr.o.m. den 1 januari 2027 vara straffbelagda med böter eller fängelse i högst två år, se 29 kap. 4 § 1 g miljöbalken om otillåten miljöverksamhet. Det är även av det skälet viktigt att regleringen blir tydlig.

För att skapa den tydlighet för markägarna som reformen syftar till, bör nya bestämmelser kombineras med en utförlig skriftlig vägledning från Skogsstyrelsen. En sådan lösning skulle enligt regeringens bedömning innebära ett tydligt och förutsägbart regelverk som upprätthåller EU-rättens krav och minskar risken för markägaren att göra sig skyldig till brott mot miljöbalken.

På regeringens vägnar

Peter Kullgren

Hans Nilsagård

Kopia till

Finansdepartementet/BA, BSÄ, K och SFÖ

Kulturdepartementet/KKM, RS och SNA

Klimat- och näringslivsdepartementet/BK, CKS, E, KL, NM och RS

Riksdagen, miljö- och jordbruksutskottet

Naturvårdsverket